

Broj: I-NM-1-54/11
Dana: 9. januara 2012.
NOVI SAD

SKUPŠTINA GRADA NOVOG SADA, SUBOTICE, SOMBORA, ZRENJANINA I OPŠTINA SENTA I BEČEJ

n/r predsedniku Skupštine grada/opštine

Poštovani,

Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine obratio se Pokrajinskom ombudsmanu predstavkom nezadovoljan nezakonitim radom jednog broja osnivača ustanova iz oblasti kulture, na teritoriji AP Vojvodine.

Nacionalni savet je u toku 2010. godine utvrdio 37 ustanova kulture za ustanove kulture od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta mađarske nacionalne manjine, o čemu je obavestio osnivače ovih ustanova i same ustanove. Na sednici održanoj 16. maja 2011. godine Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine doneo je i odluke o iniciranju delimičnog preuzimanja osnivačkih prava (50 %) nad 13 ustanova kulture čija je osnovna delatnost očuvanje i razvijanje kulture nacionalne manjine, odnosno nad drugim ustanovama koje su od posebnog značaja za nacionalnu manjinu. Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine je odluke o iniciranju prenosa osnivačkih prava dostavio osnivačima ustanova.

U predstavci Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine izražava nezadovoljstvo nepostupanjem pojedinih jedinica lokalne samouprave koje su osnivači ustanova kulture za koje je Nacionalni savet utvrdio da su od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta mađarske nacionalne manjine, odnosno koje su osnivači ustanova za koje su inicirali prenos osnivačkih prava, jer kod većine navedenih ustanova, još uvek nije, izmenom osnivačkih akata, uređen njihov „novi“ status, i većina jedinica lokalnih samouprava nije donela odluke o prenosu osnivačkih prava na Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine. Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine smatra da je navedenim (ne)postupanjem jedinica lokalne samouprave Nacionalni savet onemogućen da vrši svoje nadležnosti iz Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina („Sl. glasnik RS“, br. 72/2009).

Pokrajinski ombudsman uputio je zahtev za izjašnjenje Skupštini Grada Subotice, Novog Sada, Sombora, Zrenjanina, Pančeva i Opština Senta, Bečej, Kikinda i Vršac kao i Gradskim, odnosno Opštinskim upravama navedenih jedinica lokalne samouprave tražeći da se izjasne o navodima predstavke, a posebno da obaveste Pokrajinskog ombudsmana o razlozima zbog kojih nisu izmenjeni osnivački akti ustanova kulture za koje je utvrđeno da su od posebnog značaja i zbog kojih nije odlučeno o inicijativi za delimičan prenos osnivačkih prava na Nacionalni savet nad ustanovama za koje je

podneta inicijativa, te koje su aktivnosti do sada preduzete kako bi se u svemu postupilo u skladu sa Zakonom o nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

Pokrajinski ombudsman primio je od nadležnih organa jedinica lokalne samouprave izjašnjenja različite sadržine. Pojedine jedinice lokalne samouprave su se izjasnile da je postupak izmene osnivačkih akata ustanova kulture za koje je utvrđeno da su od posebnog značaja u toku ili da se očekuje usvajanje izmena osnivačkih akata na narednoj sednici skupštine jedinice lokalne samouprave. Neke jedinice lokalne samouprave su kao razlog nepostupanja po zahtevima Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine navele: da od strane ovlašćenih predlagača nisu dostavljeni predlozi za izmenu osnivačkih akata ustanova kulture; neusklađenost Zakona o Nacionalnim savetima nacionalnih manjina sa odredbama Zakona o kulturi („Sl. glasnik RS“, br. 72/09); čekanje odgovora gradonačelnika da li je u interesu grada prenos osnivačkih prava nad određenom ustanovom na Nacionalni savet; da nisu bili obavešteni o tome da je ustanova kulture čiji su osnivači utvrđena za ustanovu od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta mađarske nacionalne manjine.

Članom 24. Zakona o kulturi propisano je da jedinica lokalne samouprave može osnivati ustanove radi očuvanja, unapređenja i razvoja kulturne posebnosti i očuvanja nacionalnog identiteta nacionalnih manjina, odnosno može, na predlog nacionalnog saveta nacionalne manjine, izmenom osnivačkog akta za pojedine postojeće ustanove utvrditi da su od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta nacionalnih manjina.

Članom 17. Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina propisano je da u ustanovama kulture, čiji je osnivač Republika, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave, za koje nacionalni savet utvrdi da su od posebnog značaja za očuvanje identiteta nacionalne manjine, nacionalni savet: 1) imenuje jednog člana upravnog odbora ustanove; 2) daje mišljenje o predloženim članovima upravnog odbora ustanove; 3) daje mišljenje u postupku izbora direktora ustanove. Na ovaj način nacionalni saveti ostvaruju svoje pravo na učešće u upravljanju ustanovama kulture za koje su utvrdili da su od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta nacionalne manjine.

Članom 24. Zakona propisano je da na inicijativu nacionalnog saveta, Republika Srbija, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave prenosi u celini ili delimično osnivačka prava nad, između ostalog, ustanovama kulture čija je osnovna delatnost očuvanje i razvijanje kulture nacionalne manjine, odnosno nad drugim ustanovama ako su od posebnog značaja za nacionalnu manjinu.

U skladu sa članom 16. stav 3. Zakona, Republika, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave kao osnivači ustanova kulture mogu u celini ili delimično preneti osnivačka prava na nacionalni savet nacionalne manjine.

Imajući u vidu napred navedeno, Pokrajinski ombudsman po završenom postupku, u skladu sa članom 33. stav 1. tačka 2. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu ("Službeni list APV", br. 23/02, 5/04, 16/05 i 18/09) upućuje nadležnim organima jedinica lokalnih samouprava koje su osnivači ustanova kulture za koje je utvrđeno da su od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanje nacionalnog identiteta mađarske nacionalne manjine i ustanova za koje je Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine pokrenuo inicijativu za delimičan prenos osnivačkih prava sledeće

MIŠLJENJE

Propuštanjem nadležnih organa jedinica lokalnih samouprava koje su osnivači ustanova kulture za koje je Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine utvrdio da su od posebnog značaja za mađarsku nacionalnu manjinu ili za koje je Nacionalni savet inicirao delimičan prenos osnivačkih prava da u razumnom roku postupaju po zahtevu, odnosno predlogu i izmene osnivačke akte pomenutih ustanova kulture, odnosno da odluče o inicijativi za prenos osnivačkih prava kao i da redovno obavestavaju Nacionalni savet o toku navedenih postupaka Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine je faktički onemogućen da ostvaruje pravo na učešće u upravljanju ustanovama kulture od posebnog značaja za očuvanje identiteta nacionalne manjine, odnosno da vrši osnivačka prava u tim kao i drugim ustanovama koje su od posebnog značaja za mađarsku nacionalnu manjinu, a koja prava (nadležnosti) Nacionalnog saveta mađarske nacionalne manjine su utvrđena Zakonom o nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

U cilju ostvarivanja navedenih prava potrebno je da nadležni organi jedinica lokalne samouprave bez odlaganja preduzmu sve neophodne aktivnosti da se izmene osnivački akti navedenih ustanova kulture, odnosno donese odluka o inicijativi za delimičan prenos osnivačkih prava na Nacionalni savet nad onim ustanovama za koje je Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine pokrenuo inicijativu.

Potrebno je i da navedeni organi u najkraćem mogućem roku obaveste Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine u kojoj fazi su postupci za izmenu osnivačkih akata, odnosno odlučivanja o inicijativi za prenos osnivačkih prava.

Potrebno je da jedinice lokalne samouprave kojima je upućeno mišljenje o preduzetim merama po mišljenju, obaveste Pokrajinskog ombudsmana u roku od 15 dana od njegovog prijema, a u skladu sa članom 33. stav 2. Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu.

S poštovanjem,

**ZAMENICA POKRAJINSKOG
OMBUDSMANA**

Eva Vukašinić